Klimaat Actief Rivierenland

Samenwerkingsagenda 2024 - 2030

Inhoud

Voorwoord		3
1.	Inleiding	4
2.	Waar staan we nu: in de regio en nationaal?	6
3.	Naar een klimaatbestendig rivierengebied	7
4.	Speerpunt Bebouwd Gebied	8
5.	Speerpunt Landelijk Gebied	10
6.	Speerpunt Kennis	12
7.	Speerpunt Communicatie	13
8.	Organisatie en financiering	14

Voorwoord

Het klimaat verandert. Het wordt natter, droger en warmer, ook in Rivierenland. We zien meer regen in de winter, en vaker extreme buien in de zomer. Aan de andere kant krijgen we te maken met langere droge periodes en frequentere hittegolven.

Dat vraagt om de aanpak van klimaatverandering. Bij de bron: CO_2-uitstoot verminderen door bijvoorbeeld hernieuwbare energie te gebruiken in plaats van fossiele brandstoffen. Maar het vraagt óók om aanpassing aan het veranderende klimaat: klimaatadaptatie. Inmiddels is duidelijk dat we beide moeten doen: CO_2-uitstoot verminderen én ons aanpassen.

Het besef van de noodzaak is er, maar het gevoel van urgentie wisselt en we handelen er nog niet altijd naar. We moeten bij elke ontwikkeling standaard rekening gaan houden met hitte, droogte of juist extreme neerslag. In de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie staat dat Nederland voor 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht moet zijn. De gemeenten in het rivierengebied, het waterschap, de provincie en het Rijk werken nauw samen om dat doel te bereiken.

Door ons beleid tijdig aan te passen, kunnen we klimaatadaptieve maatregelen meenemen in andere opgaven, zoals woningbouw en de ontwikkeling van het landelijk gebied. Zo besparen we kosten en beperken we schade en overlast. Door onze regio aan te passen en klimaatbestendig te maken, werken we toe naar een veiligere, prettigere, groenere en gezondere leefomgeving.

Voorzitter Stuurgroep Water, Klimaatadaptatie en Riolering

J.G. Marringa
Wethouder Tiel

1. Inleiding

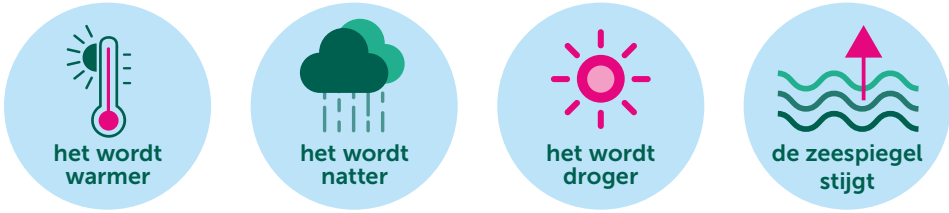
Het klimaat verandert

Het klimaat verandert en dat merken we allemaal. Extreem weer komt steeds vaker voor. Overheden, bedrijven en inwoners, maar ook natuur en landschap krijgen te maken met de gevolgen van klimaat-verandering. Denk daarbij aan toenemende hitte, schade aan oogsten door wateroverlast of watertekorten, en schade aan gebouwen, infrastructuur of belangrijke voorzieningen. Klimaatadaptatie gaat over het verminderen van de kwetsbaarheid die klimaatverandering met zich meebrengt. De hele samenleving moet zich aanpassen aan grotere weersextremen.

Wateroverlast in Buren

Het rivierengebied in 2050: klimaatbestendig en waterrobuust

Nederland is in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht. Dat is het doel zoals opgenomen in het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. Klimaatbestendig en waterrobuust betekent dat Nederland in 2050 weerbaar is tegen hitte, droogte, wateroverlast en gevolgen van overstromingen. Door ervoor te zorgen dat we water op de juiste plaatsen vasthouden om ons te beschermen tegen droogte en dat we schade door overstromingen zoveel mogelijk beperken. Ook denken we na over plaatsen waar we bijvoorbeeld kunnen bouwen, en waar we dat beter niet kunnen doen omdat het (soms) te nat is of juist te droog waardoor gebouwen kunnen verzakken.

Om dit te bereiken wordt er onder andere in 45 werkregio's gewerkt aan klimaatdoelen. Klimaat Actief Rivierenland is een van deze werk-regio's. We werken sinds 2019 samen aan het klimaatbestendiger maken van onze regio. We willen ervoor zorgen dat we in de regio goed kunnen blijven wonen, werken en ontspannen, ook als het klimaat verandert. Ook denken we na over een gezonde leefomge-ving die uitnodigt tot gezond gedrag. Hiervoor hebben we een samenwerkingsagenda en een regionale adaptatie strategie (RAS) opgesteld die in 2021 zijn vastgesteld. Voor u ligt de nieuwe, geactualiseerde samenwerkingsagenda voor de periode 2024-2030.

Regionale samenwerking

De Samenwerkingsagenda 2024-2030 gaat in op de urgentie en de landelijke doelen en laat zien waar we als regio staan. Via de regionale samenwerking zorgen we ervoor dat klimaatadaptief handelen 'business as usual' wordt in onze regio: bij de lokale overheden, nutsbedrijven, inwoners en ondernemers. Deze partijen zorgen voor de uitvoering van de maatregelen 'buiten' in het bebouwd en landelijk gebied.

Via het delen van kennis en ervaringen leren we sneller en gaat het tempo omhoog. Daarnaast kunnen we mogelijk kosten besparen door bijvoorbeeld samen onderzoek te doen of projecten op te stellen en samen op te trekken in de communicatie.

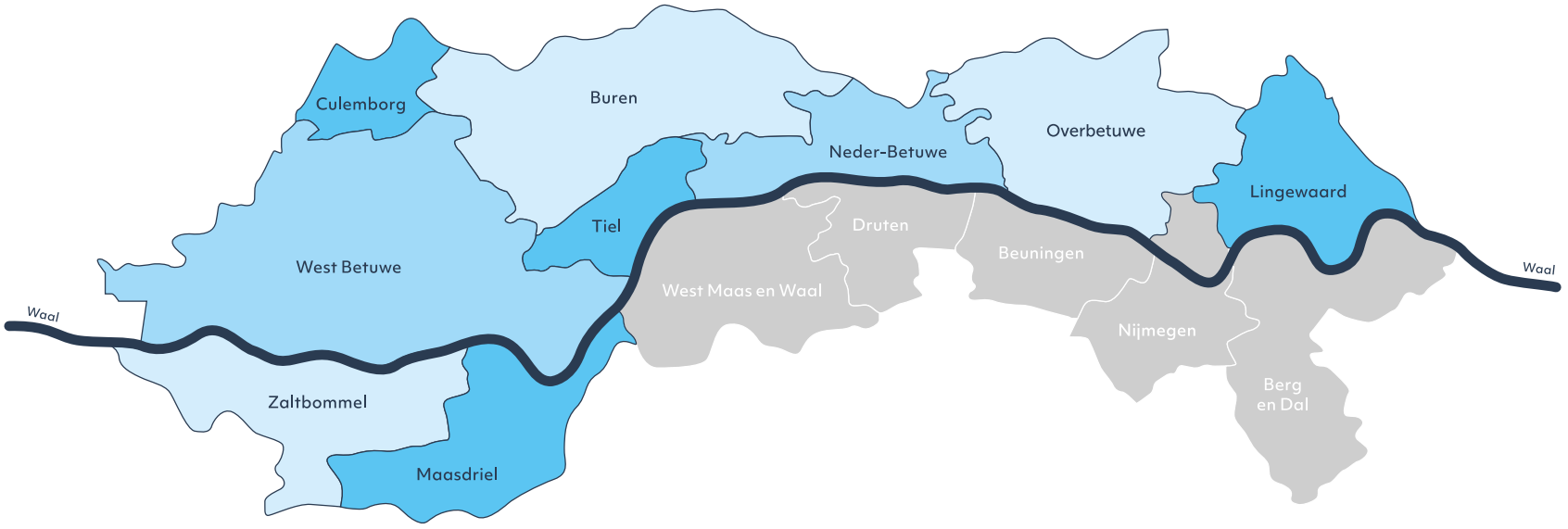
De Samenwerkingsagenda is opgesteld met de betrokken samenwerkingspartners:

- Gemeente Buren
- Gemeente Culemborg
- Gemeente Lingewaard
- Gemeente Maasdriel
- Gemeente Neder-Betuwe
- Gemeente Overbetuwe
- Gemeente Tiel
- Gemeente West Betuwe
- Gemeente Zaltbommel
- Provincie Gelderland
- Waterschap Rivierenland

Binnen dit regionale Samenwerkingsverband werken we aan de opgaven uit het nationale Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie en zetten we partners en stakeholders aan tot actie rond klimaatadaptatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 laten we zien waar we staan, nationaal en als regio. De hoofdstukken 3 tot en met 7 gaan in op de doelen en maatregelen voor de speerpunten Bebouwd Gebied, Landelijk Gebied, Kennis en Communicatie voor de periode 2024-2030. Hoofdstuk 8 beschrijft de organisatie en financiën.

2. Waar staan we nu: in de regio en nationaal?

Van beleid naar handelen

In de afgelopen periode zijn we al gestart met het opstellen van beleid en regels voor klimaatadaptatie. Hier gaan we mee door en verleggen de focus meer op de vaststelling ervan.

Binnen het regionale samenwerkingsverband gaan we ook een nieuwe fase in. We willen vooral aan de slag met het consequent meenemen van klimaatadaptatie in de voorbereiding en uitvoering van projecten.

Landelijke Maatlat en Water en Bodem Sturend

Vanuit het Rijk zijn er nieuwe kaders voor klimaatadaptatie opgesteld, onder andere de landelijke Maatlat groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving en de Kamerbrief Water en Bodem Sturend. Deze nieuwe kaders nemen we mee in de uitwerking van de speerpunten voor bebouwd en landelijk gebied.

Behoefte aan kennis

Nu organisaties meer in de uitvoerende fase van maatregelen komen, groeit de behoefte aan praktische en technische kennis rond klimaatadaptatie. Ook wordt er nog onvoldoende ver vooruit gekeken naar de problemen die op ons afkomen en welke keuzes nu al moeten worden gemaakt. We zullen onze kennis voortdurend moeten vergroten. Daarvoor is het onder andere nodig om de stresstesten te actualiseren en te verfijnen en te werken aan een langetermijnperspectief voor de regio. Dit nemen we mee in de uitwerking van het speerpunt over kennis.

Een sedumdak

Naar structurele financiering voor klimaatadaptatie

Gemeenten, provincies en waterschappen kunnen door de tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie maatregelen treffen die bijdragen aan de doelen van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. Deze regeling loopt in 2027 af, maar er wordt op meerdere schaalniveaus gekeken naar mogelijkheden voor structurele financiering voor klimaatadaptatie.

Vitale en kwetsbare functies beter in beeld krijgen

Er is behoefte aan kennis en afspraken om te komen tot een klimaatbestendige aanpak van vitale en kwetsbare functies zoals ziekenhuizen, telecomnetwerken en de hoofdinfrastructuur. De partners in de werkregio's brengen de impact van klimaatrisico's op vitale en kwetsbare functies in een gebied in beeld. Een belangrijke rol is daarbij weggelegd voor de Veiligheidsregio.

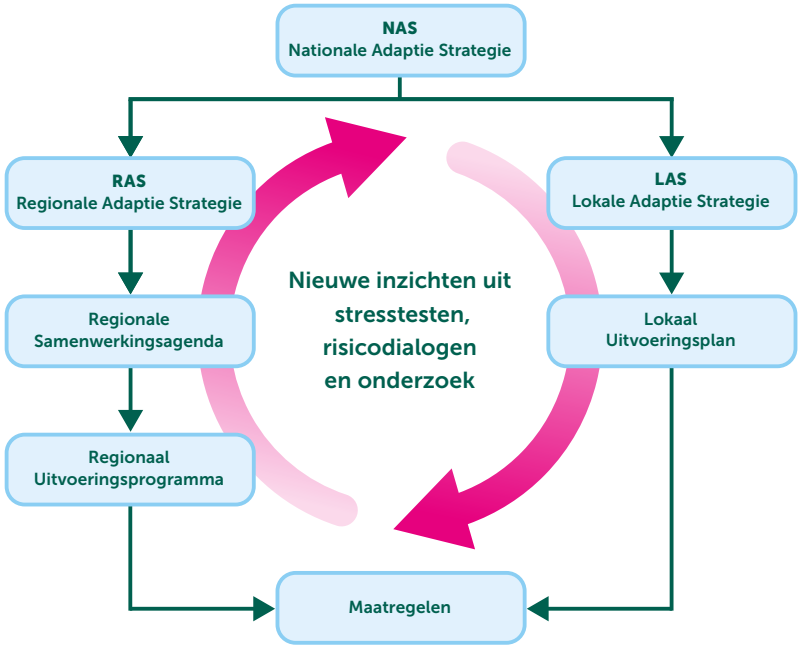
Aandachtspunten en kansen

- ✓ Zorg door borging in beleid en regelgeving dat klimaatadaptatie geen vrijblijvendheid meer is maar een verplichting.
- ✓ Water en bodem sturend: verbindt ruimtelijke adaptatie met de kenmerken van het water- en bodemsysteem om o.a. beter bestand te zijn tegen droogte en bodemdaling.
- ✓ Hitte krijgt meer aandacht maar niet genoeg: hitte leidt tot hittestress en kan zelfs leiden tot oversterfte. Verdergaande maatregelen zijn nodig.
- ✓ Kijk ook naar kwetsbaarheden op bovenregionale schaal, neem die mee in de risicodialoog.
- ✓ Zorg voor structurele financiering en capaciteit voor (ruimtelijke) klimaatadaptatie.

3. Naar een klimaatbestendig rivierengebied

Werken aan een klimaatbestendige toekomst

Vaart maken is essentieel. De keuzes die wij nu maken, bepalen in belangrijke mate de veiligheid en leefbaarheid voor komende generaties. Landelijk, regionaal en lokaal werken we samen via de Nationale Adaptatie Strategie (NAS), de Regionale Adaptatie Strategie (RAS) en de Lokale Adaptatie Strategieën (LAS) of Lokaal Uitvoeringsprogramma (LUP). Door regionaal samen te werken, kunnen we meer bereiken. Door bijvoorbeeld gezamenlijk beleid voor te bereiden dat vervolgens in alle gemeenten in het rivierengebied kan worden geïmplementeerd. We bundelen op die manier kennis en kunde, waardoor we de beperkte capaciteit beter kunnen benutten.

Samenwerkingsagenda 2024-2030

Zoals in het vorige hoofdstuk geschetst gaan we nu een volgende fase in: van bewustzijn creëren en agenderen naar implementeren, borgen en uitvoeren. Samen zetten we in op vier speerpunten:

1. Speerpunt Bebouwd Gebied
2. Speerpunt Landelijk Gebied
3. Speerpunt Kennis
4. Speerpunt Communicatie

Centraal in de Samenwerkingsagenda 2024-2030 staan de inhoudelijke speerpunten Bebouwd Gebied en Landelijk Gebied. Daarvoor moeten we in de komende periode belangrijke keuzes maken en doorvoeren. De speerpunten Kennis en Communicatie staan ten dienste van een succesvolle uitwerking van deze twee inhoudelijke speerpunten.

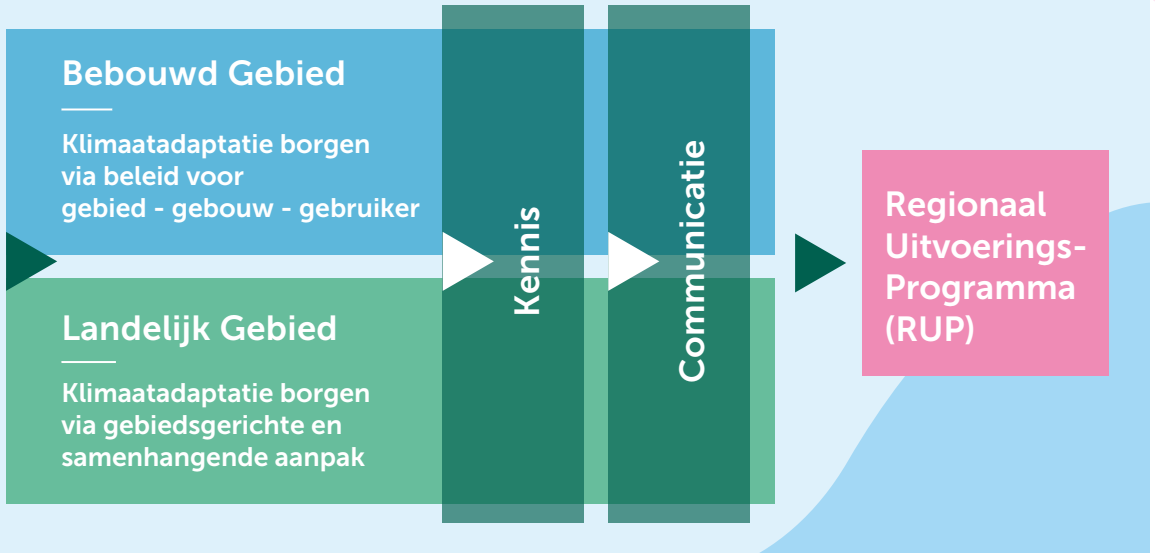
Samen voor een klimaatbestendig rivierengebied in 2050

Strategie

- Vergroten van bewustwording en kennis
- Een andere manier van denken en samenwerken
- Eerst de meest urgente opgaven aanpakken
- Verschillende schaalniveaus verbinden

Regionale ambities

- Leefbare kernen
- Duurzame logistiek en bedrijvigheid
- Vitale en toekomstbestendige land- en tuinbouw
- Robuust en aantrekkelijk rivierenlandschap

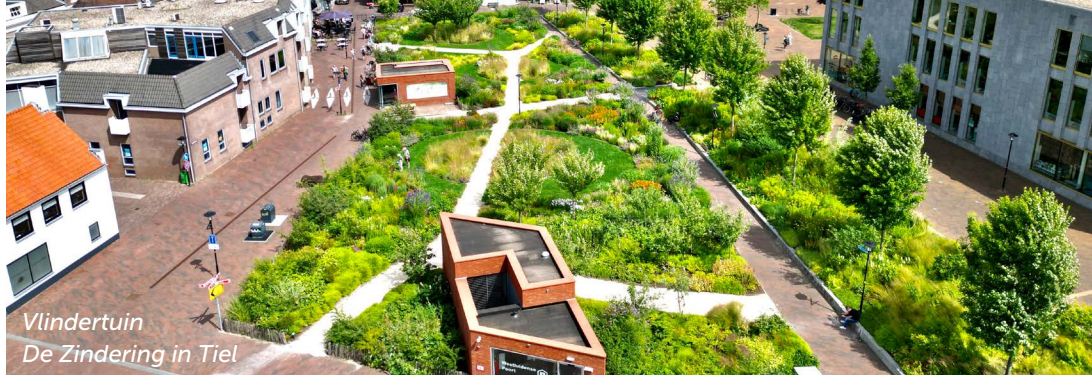
Vlindertuin De Zindering in Tiel

Regionaal Uitvoeringsprogramma

De Samenwerkingsagenda is uitgewerkt tot een Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP). Dit RUP is een afzonderlijk document dat jaarlijks wordt geactualiseerd. We gaan aan de slag met haalbare, behapbare acties en projecten voor de vier speerpunten, en we gaan verder in gesprek over de zaken die we gezamenlijk stapsgewijs op kunnen pakken.

4. Speerpunt Bebouwd Gebied

Klimaatadaptatie borgen via beleid en handelen voor gebied – gebouw – gebruiker

Vlindertuin De Zindering in Tiel

Vertrekpunt

Klimaatadaptatie legt het in ruimtelijke plannen vaak af tegen andere prioriteiten. De landelijke maatlat voor een groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving schept het landelijke kader voor groen en klimaatadaptief bouwen. Gelderse gemeenten en waterschappen hebben op de landelijke maatlat en de Zuid-Hollandse en Utrechtse afspraken klimaatadaptief bouwen een Gelderse verdieping en uitwerking gemaakt. De thema's, doelen, standaarden en handleiding komen grotendeels overeen met beide documenten. Daarnaast zijn er afspraken opgenomen voor een uitnodigende buitenruimte die de leefbaarheid en gezond gedrag stimuleert. Daarom is gekozen voor de titel 'Kader voor leefbare verstedelijking in Gelderland'.

Uiteindelijk gaat het er natuurlijk om dat we leefbare steden, dorpen en wijken creëren. Daarvoor is het nodig dat dit Kader wordt toegepast bij het plannen, ontwerpen, financieren en bouwen van woningen, gebouwen en openbare ruimte. Voor een goede doorwerking naar de praktijk en voor het realiseren van de beoogde impact, is het van belang na te denken over hoe, waar en door wie het Kader geborgd zal worden.

Aan het gelijke speelveld in Gelderland levert het Kader een bijdrage door de verschillende thema's voor geheel Gelderland helder te omschrijven. De manier waarop het doel gehaald wordt zal niet overal hetzelfde zijn. De specifieke lokale omstandigheden en afwegingen kunnen op de ene plek anders uitvallen dan op de andere plek. De mate waarin overwegingen vanuit een andere opgave, die ingrijpen op deze standaarden, meer of minder zwaarwegend zijn, blijft ook altijd een lokale afweging.

Tot 2030 gaan we dit doen

Alle overheden en andere organisaties staan aan de lat om het bebouwd gebied stap voor stap klimaatbestendiger te maken. Dat vraagt om aanpassingen in beleid en handelen, kennisontwikkeling en advisering binnen de organisaties, en om concrete uitvoering buiten. Tot 2030 gaan we binnen de samenwerking aan de slag met de volgende activiteiten en acties:

- We verankeren klimaatadaptatie in beleid en zetten dat om in handelen ten behoeve van nieuwbouw, herstructurering en bestaand bebouwd gebied.
- We voeren fysieke werkzaamheden uit bij nieuwbouw en in bestaand bebouwd gebied om klimaatproblemen te verminderen, met de volgende activiteiten:
  - We werken met de landelijke maatlat en met verdieping zoals opgesteld in het Kader voor leefbare verstedelijking in Gelderland en zetten dat in bij nieuwbouw en inbreidingslocaties. Bij de bestaande bebouwde omgeving gebruiken we het Kader bij de interventiemomenten zoals genoemd in de zogenaamde Schijf van Vijf [1].
  - We brengen via onderzoek in beeld hoe de minimumnormen en prestatie-eisen kunnen worden geborgd.

- We leggen het Kader voor leefbare verstedelijking ter besluitvorming voor aan de Colleges en Gemeenteraden van de betrokken gemeenten. Lokaal wordt zorggedragen voor de borging in het beleid.
- We vertalen het Kader voor leefbare verstedelijking naar regionale prestatieafspraken met de woningcorporaties en gaan in gesprek met ontwikkelaars en bouwers.

- We programmeren en prioriteren de werkzaamheden in bestaand bebouwd gebied. We doen dat op basis van actuele stresstesten en onderzoeken.
- We delen ervaringen en kennis op basis van het werken met de regionale maatlat en de uitvoering van projecten.

Doelen

Het speerpunt Bebouwd Gebied kent de volgende hoofddoelstellingen:

1. Vanaf 2027 zijn alle nieuwbouw en herstructureringen zo veel mogelijk klimaatbestendig, conform de provinciale uitwerking van de landelijke richtlijnen.
2. Vanaf 2027 voeren we fysieke werkzaamheden (herinrichting, beheer en onderhoud) uit in bestaand bebouwd gebied om klimaatproblemen te verminderen.
3. Vanaf 2027 is klimaatadaptatie ook onderdeel van de aanpak bij stakeholders, zoals bedrijven en particulieren.

Groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving

Biodiversiteit en gezonde leefomgeving

Groenblauwe structuren versterken de gebiedseigen biodiversiteit, stimuleren Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten en creëren een prettige leefomgeving

Droogte

Zorgen dat langdurige droogte niet leidt tot structurele schade aan bebouwing, funderingen, wegen, groen, water en vitale of kwetsbare functies.

Bodemdaling

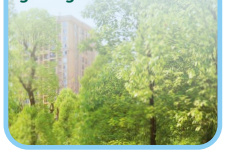
Bodemdaling van gebouwd gebied en de gevolgen ervan blijven beheersbaar en betaalbaar.

Open bodem

Vergroten van de leefbaarheid en verminderen van hittestress en droogte in de gebouwde omgeving door de hoeveelheid verharding te beperken en meer groen toe te passen

Hitte

Tijdens hitte biedt de gebouwde omgeving een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.

Gevolgbeperking overstromingen

Gebouwen zijn via gevolgbeperking voorbereid op overstromingen in buitendijks gebied.

Wateroverlast

Zorgen dat hevige neerslag niet leidt tot waterschade aan gebouwen, boven- en ondergrondse infrastructuur en voorzieningen. Kwetsbare en vitale functies en voorzieningen blijven beschikbaar.

[1] Provincie Zuid-Holland heeft – samen met Metropoolregio Amsterdam, Provincie Utrecht en Provincie Gelderland – de Leidraad Klimaatadaptief Bouwen 2.0 laten ontwikkelen. De leidraad is een hulpmiddel voor overheden en marktpartijen bij het klimaatadaptief ontwikkelen, ontwerpen en bouwen. De Schijf van Vijf beschrijft de interventiemomenten voor het realiseren van een klimaatbestendige bestaande gebouwde omgeving.

5. Speerpunt Landelijk Gebied

Klimaatadaptatie borgen via gebiedsgerichte en samenhangende aanpak

Vertrekpunt

We werken aan een langetermijn-toekomstperspectief voor het landelijk gebied. Belangrijke ambities van bijvoorbeeld het Nationaal Programma Landelijk Gebied zijn de verbetering van de kwaliteit van de natuur, een robuuster watersysteem, een gezondere leefomgeving en een klimaatneutraal landelijk gebied. De groen-blauwe doorademing en biodiversiteit met rivieren, uiterwaarden en dijken, het kleinschalige hoge en droge landschap van de oeverwallen, en de ruime open en natte kommen met oude weteringen en greppels vormen de basis van het landschap van het rivierengebied.

Net als in andere werkregio's lopen ook in onze werkregio integrale gebiedsprocessen – bijvoorbeeld Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG) – waar keuzes worden gemaakt voor de (ruimtelijke) ontwikkeling van het landelijk gebied. Vanuit de regionale samenwerking brengen we het belang van klimaatadaptatie in bij deze gebiedsprocessen. We delen kennis en leveren inhoudelijke input. Dat betekent dat we aan de juiste tafels deel moeten nemen (proces) en dat we de kwetsbaarheden en handelingsperspectieven voor onze regio en deelgebieden in kaart moeten gaan brengen (inhoud). Bijvoorbeeld op het gebied van waterbeschikbaarheid en droogte en waar we wel en niet kunnen bouwen.

Tot 2030 gaan we dit doen

Tot 2030 gaan we aan de slag met de volgende activiteiten en acties:

- We leggen verbinding met de (lopende) gebiedsprocessen en borgen het belang van klimaatadaptatie hierin. Dat doen we door namens de werkregio op bestuurlijk en ambtelijk niveau deel te nemen aan deze processen. De volgende activiteiten gaan we daarvoor uitvoeren:
  - We dragen de urgentie van klimaatadaptatie en klimaatbestendigheid uit. We benadrukken dat water en bodem sturend moeten worden voor de bestemming, inrichting en het beheer van een gebied.
  - We werken met de samenwerkende partners toe naar een gedeeld beeld van de klimaatopgave in het landelijk gebied. En zorgen voor een brede gedeelde bestuurlijke basis voor de gebiedsprocessen en concrete maatregelen.
  - We zorgen voor de inhoudelijke input op het gebied van klimaatadaptatie die relevant is voor deze gebiedsprocessen. Dit doen we onder andere door per deelgebied kwetsbaarheden en handelingsperspectieven in kaart te brengen en pilots en projecten uit te voeren. De prioritering hiervoor werken we nader uit.
  - We toetsen (gebieds)plannen op effecten op de lange termijn voor de waterveiligheidsopgave, verzilting, waterbeschikbaarheid en bodemdaling.
- We zorgen voor borging van klimaatadaptatie in lokaal beleid voor het landelijk gebied.
- We volgen landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen en sturen deze waar nodig bij vanuit het belang van klimaatadaptatie. We inventariseren welke behoeften er zijn op gebied van kennisontwikkeling en kennisdeling, en zorgen dat de kennis gedeeld wordt.

Doelen

Het speerpunt Landelijk Gebied kent de volgende hoofddoel-stellingen:

1. Komen tot een gedragen langetermijn-toekomstperspectief voor het landelijk gebied ten aanzien van een klimaatbestendige inrichting.
2. Water, bodem en klimaatadaptatie verankeren als uitgangspunt voor ruimtelijke bestemming, inrichting en beheer.

Acties in het landelijk gebied

6. Speerpunt Kennis

De werkregio als kennisnetwerk

Vertrekpunt

We werken actief aan het delen, beïnvloeden en ontwikkelen van kennis. Dat doen we voor lokaal en regionaal gebruik in de speerpunten Bebouwd en Landelijk gebied. De werkregio als kennisnetwerk heeft voor veel gemeenten een toegevoegde waarde. Het bundelen van kennis, kunde en middelen kan helpen om het capaciteitsgebrek bij gemeenten deels op te vangen en om samen grotere stappen te kunnen zetten. Waar mogelijk trekken we hierbij op met andere werkregio's.

Tot 2030 gaan we dit doen

We gaan aan de slag met de volgende activiteiten en acties:

- We volgen de landelijke ontwikkeling als het gaat om de monitoring van de doelen en subdoelen op het gebied van klimaatadaptatie en ontwikkelen een regionale aanpak voor kennis en monitoring. De volgende activiteiten gaan we daarvoor uitvoeren:
  - We pakken kennisontwikkeling en monitoring (deels) op met de werkregio Rijk van Maas en Waal en kijken bij welke andere kennistafels en werkgroepen we nog meer aan kunnen sluiten. We onderzoeken hoe we kunnen samenwerken met andere partners (GGD, LTO, Steenbreek, Klimaatverbond etc.) om optimaal gebruik te maken van hun kennis en ervaring.
  - We bewaken de voortgang van de implementatie en realisatie van de afgesproken maatregelen en acties uit de speerpunten Bebouwd en Landelijk Gebied. We doen een nulmeting en meten periodiek de voortgang. We formuleren doelen, opgaven en mogelijke maatregelen en brengen veranderingen en de voortgang in beeld.
  - We geven inzicht in de kwetsbaarheden in onze regio door het actualiseren van de regionale stresstest en de bijbehorende basiskaarten van de Regionale Klimaateffectatlas.
  - We ontwikkelen en delen kennis die nodig is om in circa 2030 klimaatadaptatie onderdeel te laten zijn van beleid, regelgeving en handelen en om tot adviezen en/of handelingsperspectieven te komen. De thema's die we als eerste oppakken zijn: vitale en kwetsbare functies, grondwater- en funderingsschade en hittestress.
  - We stellen een Visie Rivierenland 2120 op, met lokale en regionale inbreng en samen met kennisinstellingen als Wageningen University & Research (WUR). Dit om inzicht te krijgen in de effecten en kansen op lange termijn en te kunnen bepalen wat dat betekent voor de keuzes nu.
  - We zetten een regionaal digitaal samenwerkingsplatform op waar alle kennis en informatie op één plek bereikbaar is om zo kennisdeling en samenwerking te bevorderen.
  - We volgen overige relevante ontwikkelingen op het gebied van klimaatadaptatie, water en bodem en vertalen deze naar een (regionale) aanpak.

Vergroenen van openbare ruimtes

Doelen

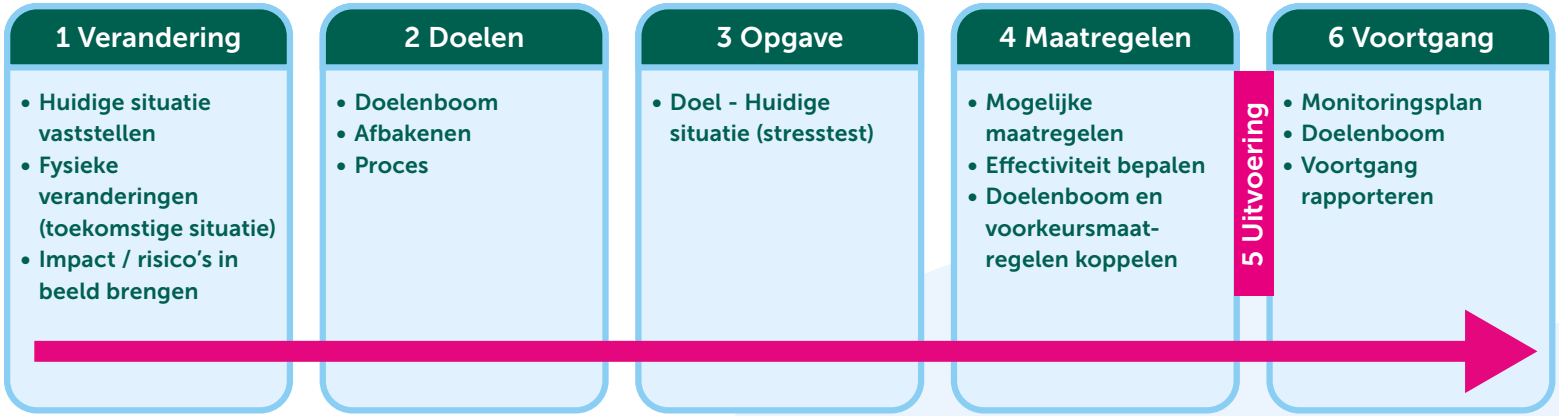
Het speerpunt Kennis kent de volgende hoofddoelstellingen:

1. Kennisontwikkeling en kennisdeling. Hiermee ondersteunen we de doelstellingen van de speerpunten landelijk en bebouwd gebied.
2. Monitoring van de voortgang (regionaal + lokaal) op de doelstellingen van de Regionale Adaptatie Strategie (RAS).

Kennisspoor en monitoring

7. Speerpunt Communicatie

Betrekken, inspireren en motiveren om aan de slag te gaan met klimaatadaptatie

Vertrekpunt

Aanpassen aan een veranderend klimaat doen we samen. We nemen onze interne collega's en stakeholders mee. En we leggen verbinding met andere beleidsvelden en overheden. Maar ook onze omgeving heeft een rol. Daarom betrekken we inwoners, organisaties en ondernemers bij het grotere verhaal over klimaatadaptatie, wat wij doen én wat inwoners en ondernemers zelf kunnen doen.

Tot 2030 gaan we dit doen

We gaan als regio aan de slag met de volgende activiteiten en acties:

- We delen binnen de gemeenten actief voorbeelden van werkwijzen en projecten die goed werken. Bijvoorbeeld op het gebied van vergroenen, wateroverlast en hittestress (en de samenhang tussen die thema's).
- We organiseren regelmatig activiteiten voor interne collega's en stakeholders. Hiermee stimuleren we de samenwerking en kennis uitwisseling tussen gemeenten. Deze aanpak streven we ook na bij woningcorporaties, bedrijventerreinen en beheerders in het buitengebied.
- We stimuleren en faciliteren uitwisseling van kennis en informatie tussen gemeenten en waterschap over het klimaatadaptatieverhaal en de communicatiemiddelen voor inwoners en bedrijven. Het bereiken van inwoners gebeurt vooral via de communicatiekanalen van gemeenten en waterschap. Via deze kanalen is het bereik het grootst.
- We ondersteunen de overheden bij het delen van informatie over lokale voorbeelden.
- We voeden de betrokken overheden met content die voortkomt uit de inhoudelijke speerpunten. En met content over handelingsperspectief.
- We onderzoeken de potentie om deze aanpak ook toe te passen bij stakeholders in het gebied, die zich net als gemeenten op inwoners richten.
- We pakken kansen richting pers waar mogelijk. Vooral wanneer er aanleiding is vanuit de inhoudelijke speerpunten.
- We gebruiken de website 'klimaatactiefrivierenland.nl' als informatiebron met goede en inspirerende voorbeelden uit de hele regio. Ook bevat de website voorbeelden van goede klimaatadaptatieve praktijken waar we in de communicatie naar interne collega's, stakeholders en inwoners naar verwijzen.
- We volgen communicatieontwikkelingen in andere regio's en zoeken naar samenwerking als dat de slagkracht vergroot.

Doelen

Het speerpunt Communicatie kent de volgende hoofddoelstellingen:

1. Collega's en stakeholders betrekken, inspireren en motiveren om aan de slag te gaan met klimaatadaptatie. Hiermee ondersteunen we de doelstellingen van speerpunten landelijk en bebouwd gebied.
2. Samenwerkingen tussen gemeenten faciliteren en ondersteunen bij de communicatie. Met als doel efficiënter te werken, bewustwording en handelingsperspectief van inwoners en ondernemers te vergroten en draagvlak binnen de gemeenten te verhogen.

Pop-up tuin

Samen optrekken met het NK Tegelwippen

8. Organisatie en financiering

Organisatie

Doel van de regionale samenwerking is het versnellen en concretiseren van de borging en implementatie van klimaatadaptatie bij de deelnemende partners in de werkregio. Elke partij levert personele capaciteit voor de organisatie, het gaat om in totaal minimaal 0,2 fte per partij. Hierbij gaat het zowel om organisatorische als inhoudelijke inzet in de gezamenlijke activiteiten in belang van de hele regio. In het Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP) is een verdere uitwerking van de taken en urenverdeling te vinden voor 2024-2025. Het RUP wordt ook periodiek geactualiseerd.

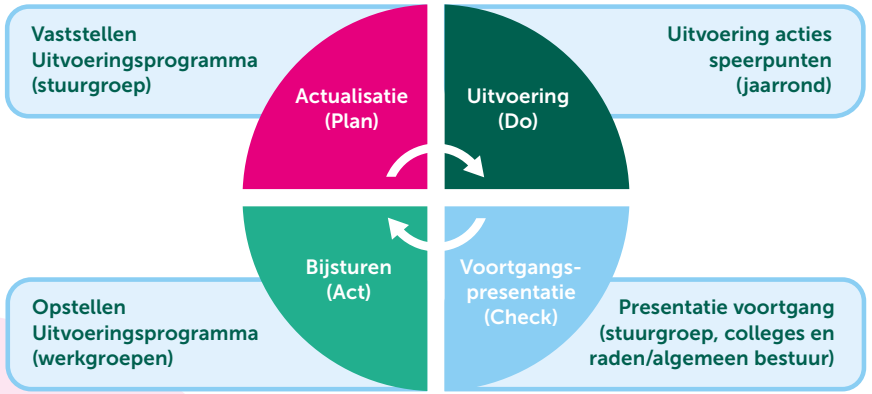
Er wordt gewerkt met een stuurgroep en een ambtelijke netwerkgroep waarin alle partijen op basis van gelijkwaardigheid zijn vertegenwoordigd. De stuurgroep fungeert als opdrachtgever en de netwerkgroep als opdrachtnemer. De voorbereiding van de overleggen van de stuurgroep en netwerkgroep gebeurt door een bestuurlijke respectievelijk ambtelijke kerngroep. De overall aansturing is in handen van een ambtelijk trekker en een extern procesbegeleider.

Voor elk van de vier speerpunten is een werkgroep samengesteld die de activiteiten voor het betreffende speerpunt aanstuurt en coördineert. Elke werkgroep heeft circa vier ambtelijke trekkers die samen zorgen voor de organisatie en coördinatie van de aanpak en bijsturing van de doelstellingen en bijbehorende activiteiten. De werkgroepen worden bemenst door een afvaardiging van alle deelnemende organisaties. Dat garandeert dat alle organisaties hun inbreng leveren op de activiteitenagenda van het speerpunt en tevens delen in de resultaten vanuit de activiteiten uit het speerpunt en algemene kennisdeling.
De werkgroep Kennis is een samenwerking met de werkregio Rijk van Maas en Waal, waarbij ook de gemeenten West Maas en Waal, Druten, Wijchen, Beuningen, Heumen, Nijmegen, Berg en Dal aansluiten. Dit speerpunt kent vooralsnog alleen een kerngroep en stemt voor de agendering af met de andere speerpunten binnen de werkregio
De jaarlijkse uitvoering en bijsturing vindt plaats op basis van de Plan-Do-Check-Act-cyclus. De focus ligt op het halen van de ambities en (hoofd)doelstellingen zoals opgenomen in deze samenwerkingsagenda. Jaarlijks wordt er geëvalueerd, gerapporteerd en bijgestuurd op basis van de actuele situatie. Het gaat erom ‘de goede dingen te doen’ om een stap verder te komen.

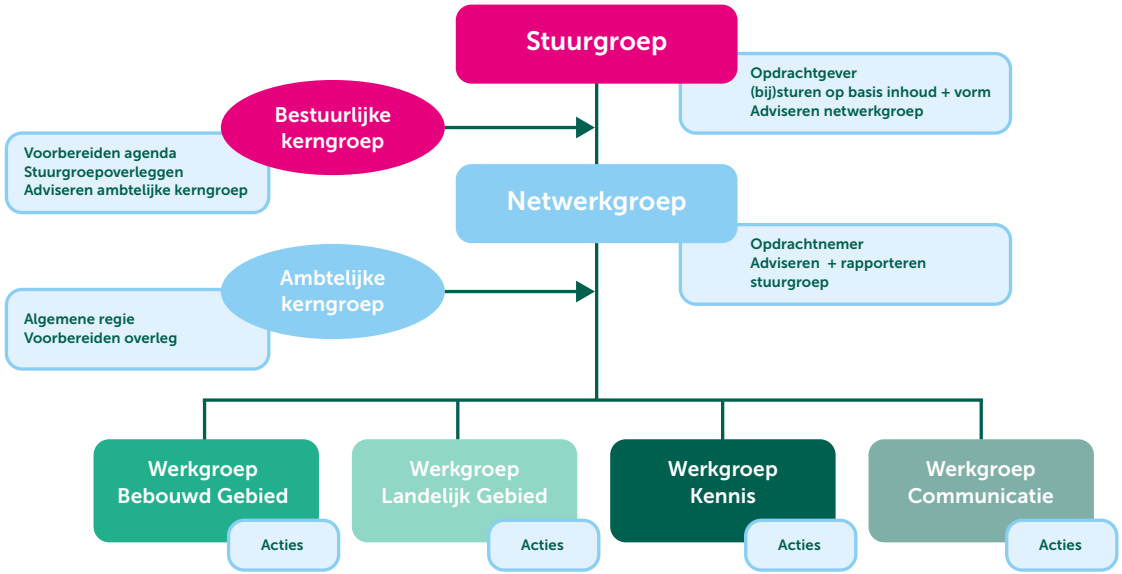
Financiering

Voor de uitvoering wordt jaarlijks een begroting opgesteld op basis van de uit te voeren activiteiten en benodigde inzet. Elk van de partijen levert een gelijke jaarlijkse financiële bijdrage van € 46.000 per deelnemende organisatie (bijdrage in 2025, met 2% indexatie per jaar t/m 2030). Jaarlijks wordt in de stuurgroep WKR de begroting en de jaarrekening ter vaststelling voorgelegd. Mocht het budget niet

Jaarcyclus uitvoering en bijsturing

Organogram KAR

volledig besteed worden, dan wordt het restant terugbetaald. We vragen een verhoging van de jaarlijkse bijdrage ten opzichte van de vorige samenwerkingsagenda (jaarlijkse bijdrage was toen € 19.000) om meer slagkracht te hebben en de inzet op projecten te verhogen. De rol van financieel penvoerder en kassier wordt belegd bij één van de betrokken partijen. Dit betreft een betaalde functie.

KLIMAATACTIEF RIVIERENLAND

De volgende partijen zijn betrokken bij de totstandkoming van de Samenwerkingsagenda:

Gemeente Buren
Gemeente Culemborg
Gemeente Lingewaard
Gemeente Maasdriel
Gemeente Neder-Betuwe
Gemeente Overbetuwe
Gemeente Tiel
Gemeente West Betuwe
Gemeente Zaltbommel
Provincie Gelderland
Waterschap Rivierenland

Procesbegeleiding: Raadhuis Advies
Vormgeving: De Lynx

Website:www.klimaatactiefrivierenland.nl

Copyright © 2024